

Situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2017 (informație succintă)

*Șaragov Natalia, șeful Direcției Generale pentru Statistică
a mun. Chișinău
Tel. (022) 739581
E-mail: chisinau@statistica.gov.md
Adresa: MD-2028, Chișinău, șos. Hâncești, 53a*

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-decembrie 2017	3
2. Situația demografică.....	4
3. Piața muncii.....	5
4. Sănătatea.....	5
5. Turism	6
6. Infracțiuni	8
7. Agricultură	9
8. Industrie.....	10
9. Investițiile în active imobilizate	11
10. Construcții	12
11. Transporturi	12
12. Precizări metodologice.....	14

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-decembrie 2017

Situația demografică în ianuarie-decembrie 2017 a fost determinată de o descreștere a nivelului natalității și mortalității, respectiv cu 9,7 la sută și 3,3 la sută, dar a fost înregistrată și o scădere la nivelul nupțialității și divorțialității, cu 2,6 la sută și 11,1 la sută respectiv.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul IV 2017 a fost de 7311,4 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 13,5%, și depășind media pe țară cu 28,3%.

Numărul șomerilor oficial înregistrați, conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2018 a constituit 4111 persoane, micșorându-se cu 20,7 la sută comparativ cu 1 ianuarie 2017.

Întreprinderile industriale în ianuarie-decembrie 2017 au fabricat producție în valoare de 23048,9 mil. lei (în prețuri curente), constituind 52,0% din totalul pe țară.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 13688,1 mil. lei, micșorându-se cu 0,7% față de ianuarie-decembrie 2016. Sursa principală de finanțare a investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea căroră a constituit 69,5%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-decembrie 2017 a însumat 2003,7 mil. tone-km, cu 14,4% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 4911,0 mii tone, majorându-se cu 14,0% comparativ cu ianuarie-decembrie 2016.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 59,2 mil., micșorându-se cu 4,6% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-decembrie 2017

	Ianuarie-decembrie 2017	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-decembrie 2016
Numărul populației stabile, la începutul anului, persoane	820 464	x
Rata natalității, ‰	7,6	x
Rata mortalității, ‰	7,4	x
Rata nupțialității, ‰	6,7	x
Rata divorțialității, ‰	3,0	x
Câștigul salarial mediu lunar, lei	7 311,4 ¹	113,5 ²
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la 01.01.2018), persoane	4 111	79,3
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	23 048,9	x
Investiții în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	13 688,1	99,3
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	2 003,7	114,4

	Ianuarie-decembrie 2017	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-decembrie 2016
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	4 911,0	114,0
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	1 855,4	102,3
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri:	59 233,8	95,4

¹ Trimestrul IV

² Trimestrul IV 2017 în % față de trimestrul IV 2016

2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în anul 2017 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-decembrie		Ianuarie-decembrie 2017 în % față de ianuarie-decembrie 2016
	2016	2017 ¹	
Născuți-vii, persoane	6 950	6 277	90,3
Decedați, persoane	6 308	6 098	96,7
din care, copii sub 1 an	71	54	76,1
Sporul natural	642	179	27,9
Numărul căsătoriilor	5 616	5 469	97,4
Numărul divorțurilor	2 768	2 462	88,9

¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în anul 2017 au fost înregistrați 6277 născuți-vii, cu 9,7 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent, rata natalității constituind 7,6 născuți-vii la 1 000 locuitori.

Numărul persoanelor decedate a fost de 6098, cu 3,3% mai puțin comparativ cu perioada anul 2016, rata mortalității constituind 7,4 decedați la 1 000 locuitori. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 23,9%, fiind de 54 persoane.

În anul 2017 au fost înregistrate 5469 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 2,6% în comparație cu anul 2016, rata nupțialității constituind 6,7 căsătorii la 1 000 locuitori. Conform Hotărârilor Judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 2462, micșorându-se cu 11,1% față de perioada anului trecut, revenind în medie 3,0 divorțuri la 1 000 locuitori.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	12 450	1 027	7 143	716	5 307	311
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	16	1	6	0	10	1
În vârstă aptă de muncă (femei 16-56, bărbați 16-61)	10 872	909	5 939	641	4 933	268
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+, bărbați 62+)	1 562	117	1 198	75	364	42

Conform datelor furnizate de către Registrul de Stat al Populației, în anul 2017, în municipiul Chișinău au sosit 13477 persoane și au plecat 7859 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 5618 persoane.

3. Piața muncii

În trimestrul IV 2017, **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** al unui angajat a fost de 7311,4 lei, în creștere cu 13,5% față de trimestrul IV 2016 și cu 28,3% mai mare comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (5697,1lei).

În sfera bugetară în trimestrul IV 2017 salariul mediu lunar a constituit 7025,4, cu 25,7% mai mult față de trimestrul IV 2016, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 7369,4 lei și s-a mărit cu 11,3% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul IV 2017, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul IV 2016	trimestrul III 2017
Total economie	7 311,4	113,5	106,5
Agricultură, silvicultură și pescuit	4 287,2	105,4	96,2
Industrie	7 172,5	112,8	107,5
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	10 184,7	133,4	107,2
Învățământ	6 036,5	114,7	108,4
Alte activități de servicii	7 285,4	111,0	106,1

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 ianuarie 2018 în căutarea unui loc de muncă se aflau 4111 șomeri înregistrați, fiecare al doilea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 44,5 la sută o constituie femeile. Circa 10,8% din șomerii înregistrați de la începutul anului beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna decembrie 2017 de 1 998,24 lei. La un loc liber de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 1,7 șomeri.

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-decembrie 2017 se caracterizează prin micșorare a cazurilor de îmbolnăviri prin hepatite virale, infecții imunodirijabile, și boli infecțioase „social determinate”. În cazul celorlalte boli infecțioase pentru majoritatea bolilor se constată o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-decembrie 2017		Cazuri la 100 000 locuitori	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-decembrie 2016	ianuarie-decembrie 2016	ianuarie-decembrie 2017
<i>Infecții intestinale</i>				
Infecții intestinale acute	16 504	109,3	1 839,8	2 011,5
inclusiv dizenterie bacteriană	421	de 5,2 ori	2,3	11,9
<i>Hepatite virale</i>				
Hepatite virale – total	739	78,5	90,1	114,8
din care:				
Hepatita A	587	78,7	21,0	16,5
Hepatita C	46	100,0	1,3	1,3
<i>Infecții imunodirijabile</i>				
Varicela	7 548	69,3	306,5	212,4
Hepatită virală B	20	90,9	0,6	0,6
Parotidită epidemică	72	68,6	3,0	2,0
<i>Infecții respiratorii acute</i>				
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	295 524	105,1	7 915,5	8 317,5
Gripă	1 642	36,2	46,2	16,8
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>				
Tuberculoza organelor respiratorii	2 188	94,1	65,4	61,6
Sifilis	1 257	83,7	42,3	35,4
Infecție gonococică	655	86,4	21,3	18,4
Pediculoză	2 138	84,0	71,7	60,2

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-decembrie 2017 au fost frecventate de 232,0 mii turiști sau cu 13,6% mai mult comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul de turiști sosiți în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-decembrie 2017		Ianuarie-decembrie 2017 în % față de ianuarie-decembrie 2016	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	232 024	133 122	113,6	118,5
din care:				
Hoteluri și moteluri	158 035	124 906	116,1	118,9
Cămine pentru vizitatori	7 078	37	116,4	7,6
Pensiuni turistice și agroturistice	16 780	2 294	96,2	132,0
Structuri de întremare	9 139	228	100,7	125,3
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	30 028	5 657	103,4	116,6
Tabere de vacanță pentru elevi	10 964	-	171,6	-

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit turiștilor sosiți din România (24,7%), Ucraina (12,1%), Federația Rusă (8,9%), S.U.A (7,3%), Germania (4,4%), Turcia și Italia a câte (4,1%).

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-decembrie 2017		Ianuarie-decembrie 2017 în % față de ianuarie-decembrie 2016	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	730 816	260 919	107,6	119,4
din care:				
Hoteluri și moteluri	290 793	236 074	115,2	118,8
Cămine pentru vizitatori	106 802	74	103,3	10,4
Pensiuni turistice și agroturistice	26 024	6 965	114,8	141,5
Structuri de întremare	144 553	3 035	99,6	122,1
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	99 901	14 771	96,9	126,9
Tabere de vacanță pentru elevi	62 743	-	120,0	-

În ianuarie-decembrie 2017 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 730,8 mii înnoptări ale turiștilor, din care 469,9 mii ale cetățenilor moldoveni (64,3% din total înnoptări) și 260,9 mii înnoptări ale nerezidenților (35,7%).

Indicele de utilizare netă al locurilor de cazare pe total structuri de primire turistică colective, în ianuarie-decembrie 2017, a constituit 32,4 structuri de întremare 71,7%, cămine pentru vizitatori 59,2%, structuri de odihnă 20,3%, hoteluri și structuri similare 27,0%, pensiuni turistice și agroturistice 17,4%.

Durata medie a șederii pe total structuri de primire, în ianuarie-decembrie 2017 a fost de 4,1 zile, la structuri de întremare 16,8 zile, cămine pentru vizitatori 16,1 zile, structuri de odihnă 4,3 zile, hoteluri și structuri similare 2,8 zile, pensiuni turistice și agroturistice 2,6 zile.

În ianuarie-decembrie 2017 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 242,7 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-decembrie 2017, s-a cifrat la 16404, din care 81,3% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 18,2% în scopuri de afaceri și profesionale, alte scopuri 0,5%. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 208,8 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-decembrie 2017	
	turiști	turiști-zile
Total	242 658	1 640 382
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	16 404	46 463
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	2 986	10 297
odihnă, recreere și agrement	13 329	35 395
tratament	89	771
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	208 784	1 576 908
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	1 324	3 750
odihnă, recreere și agrement	206 433	1 562 829
tratament	1 027	10 329
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	17 470	17 011

Numărul turiștilor străini care au vizitat municipiul Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turiști moldoveni plecați	
	Ianuarie-decembrie 2017	în % față de total	Ianuarie-decembrie 2017	în % față de total
Total	16 404	100,0	208 784	100,0
din care:				
Austria	801	4,9	873	0,4
Bulgaria	257	1,6	46 487	22,3
Egipt	2	0,0	9 000	4,3
Emiratele Arabe	-	-	1 001	0,5
Federația Rusă	1 354	8,2	599	0,3
Franța	347	2,1	796	0,4
Germania	1 159	7,0	519	0,3
Grecia	338	2,1	21 842	10,1
Israel	195	1,2	723	0,4
Italia	378	2,3	2 335	1,1
Polonia	1 100	6,7	233	0,1
Republica Cehă	199	1,2	2 156	1,0
România	2 601	15,9	29 351	14,1
S.U.A.	574	3,5	107	0,1
Turcia	345	2,1	74 983	35,9
Ucraina	1 060	6,5	7 033	3,4
Alte țări	5 694	34,7	10 746	5,3

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 12,7 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în municipiul Chișinău.

6. Infracțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2017, numărul infracțiunilor înregistrate a constituit 11 190 cazuri și s-a micșorat cu 3447 cazuri, în comparație cu ianuarie-decembrie 2016. Infracțiunile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 31,4% din numărul total de infracțiuni săvârșite pe teritoriul țării. Numărul infracțiunilor înregistrate la 10 mii locuitori a constituit 136,4 infracțiuni.

Tipurile de infracțiuni înregistrate

	Ianuarie-decembrie 2017	Ianuarie-decembrie 2017 în % față de ianuarie-decembrie 2016
Infracțiuni înregistrate - total	11 190	76,5
din care:		
omoruri	28	68,3
violuri	47	88,7
tâlhării	25	96,2
jafuri	414	74,3
furturi	3 960	61,9
huliganism	498	86,6
infracțiuni legate de droguri	557	152,2
vătămarea intenționată gravă	41	78,8

Cele mai răspândite infracțiuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-decembrie 2017 au fost înregistrate 3960 cazuri, ponderea acestora în total infracțiuni înregistrate fiind de 35,4%.

Din numărul total de 11190 infracțiuni înregistrate, 2359 constituie infracțiuni grave. În luna decembrie anul curent pe teritoriul raionului au fost înregistrate 1081 infracțiuni.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-decembrie 2017 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 297 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 29,4 mil. lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 7 persoane, iar 9 persoane au fost traumatizate. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-decembrie 2016 s-a majorat cu 2,1%.

7. Agricultură

Producția vegetală. Conform datelor prezentate de gospodăriile agricole și gospodăriile țărănești cu suprafața terenurilor agricole peste 10 ha, în anul 2017 producția recoltată a principalelor produse vegetale se prezintă în felul următor:

	Recoltat – total ¹ , chintale	Recolta medie, chintale/ha	
		2017	în % față de 2016
Cereale și leguminoase ² (cu excepția porumbului)	49 448	32,4	114,5
Porumb pentru boabe	9 153	21,4	157,4
Floarea-soarelui	18 914	17,7	96,7
Cartofi	154	128,3	118,4
Legume (de câmp)	310	73,8	29,5
Fructe și pomușoare	53 169	110,5	96,3
Struguri	44 402	62,5	158,6

În anului 2017 întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești au efectuat lucrări de câmp sub roada anului 2018. Suprafața terenurilor arate a constituit 4229 ha, din care 1246 ha pentru semănatul culturilor de toamnă.

S-au semănat culturi de toamnă pentru boabe și furaj verde pe o suprafață de 976 ha sau 15,9% mai mult față de perioada respectivă a anului trecut.

Producția animală. În ianuarie-decembrie 2017, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a majorat producția de ouă cu 37,0%, producția de lapte deasemenea a crescut cu 50,0%, iar producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor s-a micșorat cu 6,9%.

În ianuarie-decembrie 2017 s-a înregistrat o micșorare sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor de 2,4 ori și al porcinelor deasemenea s-a majorat de 3,3 ori. Productivitatea medie de lapte la o vacă s-a majorat cu 90,3% față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 ianuarie 2018		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 ianuarie 2017	
Bovine - total	1 738	88,4	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	192	110,3	11,0
gospodăriile populației	1 546	86,2	89,0
din ele vaci – total	978	90,1	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	66	108,2	6,7
gospodăriile populației	912	89,0	93,3
Porcine - total	2 543	104,5	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	116	154,7	4,6
gospodăriile populației	2 427	102,9	95,4
Ovine și caprine - total	7 210	101,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	696	100,1	9,7
gospodăriile populației	6 514	101,5	90,3
Cabaline - total	98	101,0	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	3	75,0	3,1
gospodăriile populației	95	102,2	96,9
Păsări - total	195 172	90,3	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	195 172	90,3	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie¹

În ianuarie-decembrie 2017 întreprinderile industriale au fabricat producție în valoare de 23048,9 mil. lei (în prețuri curente), constituind 52,0% din totalul pe țară.

Ponderea producției livrate pe piața externă de către întreprinderile nominalizate în perioada de raport a constituit 30,5% din totalul producției livrate și respectiv pe piața internă 69,5%.

Nivelul producției fabricate și livrate ale întreprinderilor industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează:

	Ianuarie-decembrie 2017				
	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	din care pe piața externă	
	mil. lei (prețuri curente)	ponderea în total, %		mil. lei	ponderea în total livrări, %
Industrie, total	23 048,9	100,0	23 071,3	7 042,7	30,5
Industria extractivă	118,8	0,5	123,4	-	-
Industria prelucrătoare	19 258,6	83,6	19 276,4	7 042,7	36,5

	Ianuarie-decembrie 2017				
	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	din care pe piața externă	
	mil. lei (prețuri curente)	ponderea în total, %		mil. lei	ponderea în total livrări, %
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	3 671,5	15,9	3 671,5	-	-

¹ Datele se prezintă pe cerul de întreprinderi cu activitate principală de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară

9. Investițiile în active imobilizate

În ianuarie-decembrie 2017 valoarea investițiilor în active imobilizate a constituit 13688,1 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o descreștere cu 0,7% (în prețuri comparabile).

Investițiile în imobilizări necorporale, în ianuarie-decembrie 2017, au înregistrat o creștere de 11,5% față de ianuarie-decembrie 2016. Investițiile în imobilizările corporale au însumat 13380,1 mil. lei, fiind în scădere cu 1,0% față de perioada similară a anului precedent.

Structura investițiilor în active imobilizate în ianuarie-decembrie 2017

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2016	total
Investiții în active imobilizate – total	13688,1	99,3	100,0
Imobilizări necorporale	308,0	111,5	2,2
Imobilizări corporale	13380,1	99,0	97,8
din care:			
clădiri rezidențiale	2710,7	87,0	19,8
clădiri nerezidențiale	2334,5	94,3	17,1
construcții ingineresti	2340,8	114,9	17,1
mașini, utilaje, instalații de transmisie	4088,3	105,8	29,9
mijloace de transport	1229,5	96,8	9,0
alte imobilizări corporale	676,3	120,9	4,9

Din total investiții realizate în ianuarie-decembrie 2017, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie care a constituit 29,9%.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-decembrie 2017 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 9517,0 mil. lei, reprezentând 69,5% din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-decembrie 2017

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie- decembrie 2016	total
Investiții în active imobilizate - total	13 688,1	99,3	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	888,7	112,1	6,5
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	328,0	104,5	2,4
mijloacelor proprii	9 517,0	95,4	69,5
surselor din străinătate	726,3	116,9	5,3
altor surse	2228,1	106,6	16,3

În ianuarie-decembrie 2017, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 1216,7 mil. lei, ceea ce constituie 8,9% din total investiții.

10. Construcții

În ianuarie-decembrie 2017, s-au eliberat 1108 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în creștere cu 8,0% față de ianuarie-decembrie 2016.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-decembrie 2017

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-decembrie 2016	total
Total	1 108	108,0	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	928	112,1	83,8
nerezidențiale	180	90,9	16,2

În ianuarie-decembrie 2017 au fost date în exploatare 6216 locuințe (apartamente, case individuale de locuit) cu suprafața totală de 460,2 mii m², sau cu 71,7% mai mult față de ianuarie-decembrie 2016.

Locuințe date în exploatare în ianuarie-decembrie 2017

	Locuințe, unități	Suprafața totală	
		mii m ²	în % față de ianuarie-decembrie 2016
Total	6 216	460,2	171,7
apartamente	6 024	418,1	de 2,2 ori
case individuale de locuit	192	42,1	51,3

11. Transporturi

În ianuarie-decembrie 2017 întreprinderile de transport¹ rutier din mun. Chișinău au transportat 4911,0 mii tone de mărfuri, cu 14,0% mai mult față de perioada similară din anul 2016. Parcursul mărfurilor a totalizat 2003,7 mil. tone-km, cu 14,4% mai mult decât în ianuarie-decembrie 2016.

¹ inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

*Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat
de întreprinderile de transport rutier*

	Ianuarie- decembrie 2017	În % față de ianuarie- decembrie 2016	Decembrie 2017	
			în % față de noiembrie 2017	în % față de decembrie 2016
Mărfuri transportate – mii tone	4 911,0	114,0	93,9	125,0
Parcursul mărfurilor – mil. tone-km	2 003,7	114,4	118,0	128,0
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderile de transport, km	408,0	100,4	125,6	102,4

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier au constituit 39,8% din totalul volumului de mărfuri transportate de către întreprinderile de transport rutier din țară, parcursul mărfurilor fiind de 54,8%.

Numărul mijloacelor de transport (proprie și închiriate) la întreprinderile de transport rutier este prezentat în tabelul ce urmează:

	La 01.01.2017	La 01.01.2018	Ianuarie-decembrie 2017 în % față de ianuarie-decembrie 2016
Total, unități:	5 986	6 227	104,0
din care:			
Autocamioane	3 298	3 581	108,6
Autobuze și microbuze de folosință generală - total	2 688	2 646	98,4

Numărul de autovehicule (proprie și închiriate) a întreprinderilor de transport rutier la 01.01.2018 s-a majorat cu 241 unități față de 01.01.2017.

*Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor realizat cu autobuze
și microbuze, în ianuarie-decembrie 2017*

	Mii pasageri	În % față de ianuarie- decembrie 2016
Pasageri transportați – total, mii pasageri	59 233,8	95,4
Parcursul pasagerilor – total, mil. pasageri-km	1 855,0	102,3

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală în ianuarie-decembrie 2017 a constituit 59,2 mil. pasageri, comparativ cu ianuarie-decembrie 2016 micșorându-se cu 4,6%.

Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 1855,0 mil. pasageri-km, cu 2,3% mai mult față de perioada corespunzătoare a anului precedent.

Numărul pasagerilor transportați cu autobuze și microbuze de folosință generală a constituit 59,0%, din totalul pe țară; parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze a înregistrat 59,4% din totalul pe țară.

12. Precizări metodologice

Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar. Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sunt actele stării civile despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sunt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți-vii, decedați, căsătorii și divorțuri din perioada de referință și numărul mediu al populației stabile din aceeași perioadă extins pentru un an. Se calculează în promile.

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unei regiuni.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Someri înregistrați – persoane apte de muncă, în vârstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sunt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în câmpul muncii.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire ale populației, înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înnoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înnoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înnoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatoarii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infrațiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.